

Сосновський Геннадій Юрійович

Київський національний університет технологій та дизайну (м. Київ)

Хаустова Євгенія Борисівна

д.е.н., проф., професор кафедри смартекономіки

Київський національний університет технологій та дизайну (м. Київ)

ОЦІНКА ВПЛИВУ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ НА СУЧАСНИЙ БІЗНЕС: ГЛОБАЛЬНИЙ І НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІРИ

У XXI столітті діджиталізація стала ключовим драйвером трансформації бізнесу як на глобальному, так і на національному рівнях. Інформаційні технології, хмарні рішення, штучний інтелект (ШІ), блокчейн і автоматизація бізнес-процесів впливають на всі сектори економіки, створюючи нові моделі ведення справ, підвищуючи продуктивність та конкурентоспроможність підприємств (Sokoliuk, 2023). Метою тези є оцінка впливу діджиталізації на сучасний бізнес у глобальному та національному вимірах, а також визначення ключових викликів і можливостей, які вона створює для компаній.

На глобальному рівні цифрова трансформація формує нову архітектуру економічних зв'язків, де ключовими ресурсами стають дані, швидкість обміну інформацією та адаптивність компаній до технологічних змін. У країнах ЄС, США та Південній Кореї активно впроваджуються політики цифрового регулювання, інвестується у цифрову інфраструктуру, підтримується розвиток інноваційного підприємництва. Наприклад, у ЄС у 2022 році 28,3 млн осіб працювали на цифрових платформах, а до 2025 року ця цифра може зрости до 43 млн (Liashenko, 2022, p. 83). Великі корпорації, такі як Amazon і Google, використовують ШІ для персоналізації клієнтського досвіду, що підвищує їхню ринкову частку на 15-20% щороку.

У Південній Кореї уряд інвестував 2,2 трлн вон (приблизно 1,6 млрд дол. США) у 2023 році в розвиток 5G-мереж і ШІ-технологій, що дозволило країні стати лідером у сфері цифрових інновацій (Honcharuk, 2021). В Україні діджиталізація бізнесу є відповіддю на численні виклики — економічну нестабільність, війну, перебої в логістиці та потребу збереження доступу до міжнародних ринків. Програми «Дія.Бізнес» і цифрові платформи державних

послуг, такі як «Дія», дозволяють підприємствам переходити на онлайн-формати роботи, що зміцнює стійкість економіки в кризових умовах. Наприклад, у 2023 році 43% малого та середнього бізнесу (МСБ) в Україні використовували цифрові платформи для масштабування, а 25% із них вийшли на міжнародні ринки через e-commerce платформи, такі як Etsy та Amazon (Kyrylenko, 2022).

Дослідження засвідчують, що компанії, які активно впроваджують цифрові технології, демонструють вищі показники адаптації та інноваційності. Основними напрямками позитивного впливу діджиталізації на бізнес є:

- оптимізація витрат і підвищення продуктивності: автоматизація скорочує операційні витрати на 15-20%, а використання хмарних рішень, таких як Microsoft Azure, дозволяє економити до 30% на ІТ-інфраструктурі;

- розширення каналів збуту й комунікації з клієнтами: наприклад, український ритейлер «Rozetka» завдяки діджиталізації збільшив онлайн-продажі на 35% у 2022 році;

- зниження транзакційних витрат і посилення прозорості: блокчейн-технології, застосовані в логістиці, скорочують витрати на 10% за рахунок зменшення посередників;

- створення нових цифрових продуктів і сервісів: наприклад, платформи для фрилансу, такі як Upwork, дозволяють МСБ залучати спеціалістів із усього світу (Kyrylenko, 2022).

Разом із тим, діджиталізація породжує нові виклики. Глобальні кібератаки зросли на 38% у 2022 році, що створює загрози для бізнесу, особливо для МСБ, які часто не мають достатніх ресурсів для кіберзахисту. Цифрова нерівність залишається проблемою: за даними UNESCO (2022), лише 65% населення країн, що розвиваються, мають базові цифрові навички (Honcharuk, 2021).

В Україні додатково ускладнюють ситуацію брак кадрів (щороку бракує 20-30 тис. ІТ-фахівців), недостатня цифрова грамотність населення, особливо в сільській місцевості, та відставання регуляторних механізмів від технологічного прогресу. Наприклад, лише 40% сільського населення України має доступ до швидкісного інтернету, що обмежує їхню участь у цифровій економіці (Sokolіuk, 2023).

У підсумку, діджиталізація є стратегічним інструментом розвитку сучасного бізнесу, що впливає на всі рівні економіки — від мікро до макро. Для України це не лише засіб адаптації до кризових умов, а й шанс сформувати конкурентну економіку у глобалізованому світі. Подальший розвиток потребує комплексного підходу: впровадження інновацій, розвитку цифрової освіти, створення правового забезпечення та партнерства між державою і бізнесом. Зокрема, перспективним є розвиток ШІ у бізнесі, наприклад, для прогнозування попиту, а також підтримка стартапів через інкубатори, такі як UNIT.City, що може залучити до 500 млн дол. США інвестицій до 2025 року (Liashenko, 2022).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Honcharuk, I. M. (2021). *Strategies for the internationalization of education in the digital age*. *Economy and Society*, (32), 115-120.
<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1223>
2. Kyrylenko, L. P. (2022). *Digital technologies in the transformation of the business environment*. *Economy and State*, (11), 45-49.
3. Liashenko, O. I. (2022). *International trends in the development of the digital economy*. *Global and National Economic Problems*, (40), 83-89.
4. Sokoliuk, I. O. (2023). *The impact of digitalization on small and medium-sized businesses in Ukraine*. *Business Inform*, (2), 60-65.